

SETSWANA PUOTLALELETSO YA NTLHA: PAMPIRI YA II
SETSWANA FIRST ADDITIONAL LANGUAGE: PAPER II

Nako: 2½ Diura

Maduo: 100

ELA TLHOKO

1. Pampiri e e na le ditsebe di le 4. Tsweetswee netefatsa gore pampiri ya gago e feletse.
 2. Pampiri e e na le dikarolo di le PEDI:

KAROLO A: Dikwalo tsa Padi (60)
KAROLO B: Dikwalo tsa Tirisano (40)
 3. Araba dipotso di le THARO.
 4. Araba dipotso tsotlhe ka Setswana, o dirisa tshwaraganyo le kgaoganyo ya mafoko, mopeleto le mareo a a kannweng ke Lekgotla la Bosetšhaba la Puo ya Setswana.
 5. Botswerere mo kwalong, peong ya mabaka le mo thulaganyong ya dintlha, bo tla go tswela molemo.
 6. Botlhaswa le mokwalo o o sa buisegeng di tla go jela maduo.
 7. Dipelothuto tsa bobedi, boraro le bone: **Go buisa le go lebelela/bogela; go kwala le go tlhagisa; ga mmogo le tirisano ya puo.**
-

KAROLO A DIKWALO TSA PADI**POTSO 1 DIKWALO****Araba dipotso tsotlhe.****PADI: NTLHOMOLE MMUTLWA – O. M. LOBELO**

1.1 Buisa temana e e latelang morago o arabe dipotso:

E ne ya re morago ga sebaka maikutlo a ga Matsetseleko a ritibala, a itlhoboga a itse fela gore se se mo saletseng jaanong ke go boela gae go lebagana le botshelo. Kelogile o ne a leboga Segonyamatlho, a mo akgoela go mo tlhokomelela ngwana le go mo fa sebaka sa go nna se a neng a batla go nna sone. Kgosi Kgololo o ne a itidimaletse thata, bontsi jwa nako o ne a itlotlela le Bra Boots. O ne a lebetse boitumelo jo bo neng bo aparetse sefatlhego sa ga Palesa le ka mokgwa o a neng a tletse matlhagatlhaga ka teng. Moletlwana wa ga Segonyamatlho o ne wa fela fa maitseboa a goroga, mme baeng ba Phiritshweu ba laela ba leba gae. Matsetseleko o ne a sala kwa Kgaladi, maikaelelo a gagwe e le go tsoga a ya kwa tirong le go baakanya tse a neng a di tlogetse kwa morago le go kopa matsatsinyana a go ya gae.

- 1.1.1 Segonyamatlho o nna kae? (1)
- 1.1.2 Naya leina le sefane sa mmaagwe Matsetseleko. (2)
- 1.1.3 Fa o bona Matsetseleko a ka bo a utlwisitswe ke eng botlhoko fa a bona mmaagwe? Tshegetsa ka lebaka go tswa mo pading. (2)
- 1.1.4 Seabe sa mmaagwe Matsetseleko ke sefe mo go ngwegeng ga Matsetseleko? (2)
- 1.1.5 Tlhalosa ka boripana se se tlhodileng moletlo o o fa godimo o. (4)
- 1.1.6 Fa o ne o le Matsetseleko, o ne o ka ikutlwa jang gore rraago o tlhokofetse mme o paletswe ke go mo fitlha? (2)
- 1.1.7 Seabe sa ga Segonyamatho ke sefe mo botshelong jwa ga Matsetseleko? (2)

[15]

- 1.2 Kgori, rraagwe Matsetseleko o ne a bona se se dirilweng ke Matsetseleko go gana go nna mogotsa molelo kwa kgotleng ya kgosi, e le tloamolao e kgolo, o tlhokafetse jalo ka lefuto mo ipelong, leo a neng a le tshwaretse Matsetseleko.

Ka dintlha di le lesome tlhalosa ka botlalo ditiragalo tsotlhe tsa letsatsi leo Kgori a tlhokafetseng ka lona.

[10]

- 1.3 Buisa nopolo e e fa tlase, mme morago o tlhalose ka botlalo se se diragaletseng Matsetseleko go tloga ka nako e a neng a emetse dipalangwa go fitlhela fa a tsewa ke emelense. Tlhalosa ka dintlha di le sometlhano fela.

Ntle le go botsa Matsetseleko gore o ya kae, monna wa legodu a namelela phefo ka sejanaga seo, sa taboga ka lebelo le le tseisang sedidi. Matsetseleko a leka go tsaya dikgannyana le banna ba, mme ga se ne le ope yo neng a mo tseela tlhogong. A simolola go belaela sengwe, a lemoga fa banna bao ba le mo maikaelelong mangwe a a sa yeng ka tsela, "A Borra, diranta tse tharo ke tse, ke a leboga, lo ka mpholosa fa." Matsetseleko o ne a bua jalo ka tsholofelo ya gore ka gongwe banna bao ba ka mo folosa mo tseleng. O ne a kokonelwa ke manno e bile a simolola go tsenwa ke tsebetsebe.

[15]

- 1.4

"Go ne ga tsena mosetsana yo moleele ka seemo, sefatlhego se le borethe e bile se le serolwana se tshwana le tholwana ya mmupudu e budule sentle. Matlho a le makima, a le masweu e kete a namane e tsetswe go le maabane. Dipounama tsa gagwe di ne di difitshwana e kete o sa tswa go latswa mmilo. Moriri wa gagwe o ne o lepelela o ya o lebile magetla, o phatsima e bile o le boleta e kete o sa tswa go latswa ke namane. Sengwe le sengwe se se neng se le mo go ene, se ne se mo tshwanela thata fela. E ne e kete ke yona noga ya metsi, e go tweng e tshwana le mosetsana yo montle thata, yo a iseng a tsamae a nne gone mo lefatsheng le re mo go lona le."

Mosetsana yo go buiwang ka ena fa ke mang?

Ka ntlha di le lesome, tlhalosa se se dirileng gore Baagileng a bo a kopane le Palesa, go fitlhela a laletsa Palesa kwa kamotshaneng ya gagwe.

[20]

60 maduo

KAROLO B DIKWALO TSA TIRISANO**POTSO 2**

Araba e le NNGWE FELA ya dipotso tse di latelang, e leng 2.1 **kgotsa** 2.2. Karabo ya gago e felele fela mo tsebeng e le nngwe, ke gore e nne boleele jwa **mafoko a le 150–200** fela.

2.1 LEKWALO LA BOTSALANO

Tsala ya gago o ineetse mo diritibatsing, e bile o tshaba le sekolo. Kwalela batsadi ba gagwe lekwalo o ba lemose ka kgang e, o be o ba kope go mmatlela thuso go ise go nne thari.

[30]**KGOTSA****2.2 LEKWALO LA SEMMUSO**

Baagi ba tsenwe ke tsebetsebe ka ntlha ya bogodu ba leruo mo motseng wa lona. Se ke tlhobaboroko ka go lalwa go sa robalwa ka ntlha ya se. Kwalela motsamaisi wa seteisene sa lona sa sepodisi lekwalo o ngongorega ka bosenyi jo.

[30]**POTSO 3 DIKWALO TSE DIKHUTSHWANE**

Kgaitседio o batla go tshabela bogwera fa dikolo di tswalelwa kgweditharo ya ntlha. Kwalela batsadi ba gago lekwalo la maaranyane (imeili) go ba tsibosa ka ga se.

Boleele jwa sekwalwa sa gago bo akaretsa kagego e ka nna ya matseno, mmele le bokhutlo, bo nne **mafoko a a magareng ga 120–150**.

[10]

40 maduo

Maduo otlhe: 100